

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICULUS III.

An homo in statu naturæ lapsæ, per peccatum originale factus sit debilior ad bonum & promior ad malum, quàm fuisset in statu puræ naturæ?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

VT status hujus celebris difficultatis, & varia Authorum placita clariùs percipiantur, & faciliùs distinguantur, aliqua breviter præmittenda sunt.

In primis observandum est, quod cum homo duobus indigeat ad rectè operandum, nimirum viribus intrinsecis, & providentiâ Dei extrinsecâ, concursum ad agendum necessarium præparante & offerente; dupliciter etiam potest concipi, quòd in statu naturæ corruptæ debilior sit ad bonum morale, quàm fuisset in statu naturæ puræ, scilicet aut ab intrinsecò, si minores sint ejus vires ad tale bonum, quàm essent in puris naturalibus; vel ab extrinsecò, si minus suavi Dei providentiâ protegatur, vel acriùs à Dæmone tentetur, aut concursus ad operandum bonum morale debitus id denegetur.

Secundò notandum est, tribus modis intelligi posse, naturam humanam per peccatum originale factam esse debiliorem ad bonum morale ordinis naturalis: primò ex eo quod tale peccatum sit aliqua qualitas morbida & prava, inficiens animam & ejus potentias: secundò ex eo quòd inducat & causet in anima pravum aliquem habitum inclinantem ad malum: tertio ex eo quòd ipsa inclinatio ad bonum rationis, per illud diminuta sit. Quod ut magis declaretur, Sciendum est ulterius ex doctrina D. Thomæ 1. 2. quæst. 85. art. 2. in corp. inclinationem hominis ad bonum virtutis intelligi posse diminui duobus modis: nam quia fundatur in natura intellectuali, & tendit ad ipsum bonum honestum, potest intelligi diminui vel ex parte radicis, sive per viam remissionis, ita quòd gradus aliquos amittat; vel ex parte termini, per appositionem majoris impedimenti ad bene operandum. His præmissis:

Circa propositam difficultatem variè opinantur Authores. In primis enim quidam antiqui Theologi, ut Gregorius de Arimino, Henricus, Gabriel, Okam, Richardus, & alii, docent naturam humanam per peccatum originale factam esse debiliorem ad bonum, & proclivior ad malum, eò quòd vel ex poma vetito, tanquam ex cibo venenoso, vel ex flatu & sibilo venenoso serpentis, morbidam aliquam & malignam qualitatem contraxerit, quam non habuit ante peccatum, nec habuisset in statu naturæ puræ. Secundò alii volunt eam ad bonum morale factam esse imbecillior, ratione pravi alicujus habitus inclinantis in malum, qui ex Adami peccato in nobis resultat. Sic docent omnes illi Authores, qui existimant peccatum originale non consistere in privativo, sed in positivo, nempe in habitu inclinante hominem ad bonum commutabile ut in ultimum finem, causato in nobis ex peccato Adami. Tertio alii qualitatem illam morbidam, aut habitum pravum, quem præcedentes sententiæ astruunt, excludentes, dicunt superadditam fuisse potentiis nostris ex

Tom. II.

A originali peccato majorem efficaciam vel intentionem, ratione cujus quasi à proprio & naturali statu quem haberent in pura natura, ad statum præternaturalem extractæ, effrangiùs, majorique impetu, tendunt in sua objecta, & in bona sensibilia contrariâ rationi. Ita sentiunt Jacobus Naclantus super cap. 6. Epist. ad Roman. ad illa verba, *Non ergo regnet peccatum*, & Corduba lib. 1. quæst. 45. Quartò Alvarez de auxili. disp. 45. & 47. & alii ex nostris Thomistis, in codicibus manuscriptis, farentur quidem hominem per originale peccatum non esse infirmiorè quam esset in natura pura, aliqua diminutione intrinsecâ virium & facultatum suarum, sed contendunt illum esse debiliorem, accessu majorum impedimentorum ad bene operandum: cum enim peccatum originale hominem à Deo ut ab ultimo fine avertat, maximum præbet humano arbitrio impedimētum quoad boni prosecutionem. Quintò alii, quos suppresso nomine citat Suarez, Prologom. 4. de gratia, & sequitur Ancijansenius disp. 15. sect. 1. existimant hominem, saltem ab extrinsecò, esse impotentior ad bene vivendum in natura lapsæ, quàm esset in natura pura; quia (inquiunt) humana natura per originale facta est digna quòd minus suavi Dei providentiâ protegatur, quàm protegeretur pura, & permittatur tentari acriùs à Dæmonibus, invidentibus homini eam felicitatem, à qua ipsi exciderunt; & quòd ei denegentur plures cogitationes congruæ ad bene operandum, quæ in statu puræ naturæ ipsi concederentur. Alii denique docent, hominem in statu naturæ lapsæ nullo ex modis assignatis esse debiliorem ad bonum morale, quàm esset in statu naturæ puræ, sed in utroque statu easdem profus esse vires, eandem difficultatem ad bonum, & pronitatem ad malum, cum in utroque sit donis supernaturalibus destitutus, habeatque contrarietatem appetituum, & varias perturbaciones ab extrinsecò. Unde in eo solum putant hominem lapsum distinguui ab homine in puris naturalibus existente, quòd iste se haberet ut nudus, ille verò ut nudatus seu spoliatus: nam primus nūquam habuisset dona supernaturalia, nec exigentiam ipsorum; secundus vero iis in penâ peccati originalis privatus est. Ita ex nostris docent Cajetanus, Conradus, Medina, Aravius, Marcus à Serra, Gabriel à S. Vincentio hic qu. 109. art. 2. & Soto lib. 1. de natura & gratia cap. 13. ex aliis vero Scotus, Valètia, Bellarminus, Suarez, & Curiel. Unde fit

§. II.

Conclusio negativa statuitur.

Dico igitur: Homo in statu naturæ lapsæ, non habens peccatum actuale, sed tantum originale, non est debilior ad bonum morale, quàm esset in statu naturæ puræ.

E Probatum primo ex D. Thoma, qui satis apertè favet nostræ sententiæ: nam 1. 2. qu. 85. art. 1. loquens de effectu peccati, qui est privatio originalis justitiæ, ipsum tribuit peccato originali, cum verò agit de alio effectu, qui est diminuire inclinationem ad bonum, ipsum non tribuit peccato originali, sed duntaxat actuali. Verba ejus sunt: *Bonum natura humana potest tripliciter dici: primò ipsa principia natura ex quibus ipsa natura constituitur, & proprietates ex his causata, sicut potentia anime, & alia hujusmodi: secundò inclinatio ad virtutem est quoddam bonum natura: tertio potest dici bonum natura, donum originalis justitiæ, quod fuit in primo homine collatum toti humanæ nature.* Primum

Yyy

mum